



AKCINĖS BENDROVĖS TURTO BANKO

TECHNINIO STANDARTO PRIEDAS AS **Apsaugos sistemos**

Dokumento žymuo: TB-TS-AS-2026
Versija: v1.0

2026 m.

Turinys

1. BENDROSIOS NUOSTATOS	3
1.1. Bendroji dalis.....	3
1.2. Įrangos kilmės ir saugumo reikalavimai	3
2. STANDARTIZUOTAS OBJEKTŲ SKIRSTYMAS Į APSAUGOS LYGIUS	3
3. STANDARTO TAIKYMO ALGORITMAS	4
4. BENDRIEJI REIKALAVIMAI APSAUGOS PRIEMONIŲ PROJEKTAVIMUI IR ĮRENGIMUI..	6
5. APSAUGOS PRIEMONIŲ SKIRTINGO APSAUGOS LYGIO OBJEKTUOSE SUVESTINĖ.....	6
5.1. Apsaugos priemonių taikymas pagal patalpų ir zonų tipus	10
5.2. Privalomi sprendiniai pagal apsaugos lygius	14
6. PRIVALOMŲ IR NORMATYVINIŲ DOKUMENTŲ SĄVADAS	21
7. SĄVOKOS IR SANTRUMPOS	22

1. BENDROSIOS NUOSTATOS

1.1. Bendroji dalis

Standartas numato reikalavimus AB Turto banko valstybei nuosavybės teise priklausančio nekilnojamojo turto, administruojamų, valdomų ir prižiūrimų objektų apsaugos sistemų įrengimui ir eksploatacijai. Apsaugos sistemos – tai visuma techninių priemonių, skirtų pastato, jame esančių žmonių, informacijos ir turto saugumui užtikrinti. Šio dokumento paskirtis – suformuoti techninius reikalavimus apsaugos sistemų ar įrenginių įrengimui ir eksploatacijai, užtikrinant asmenų, informacijos ir turto saugumą.

1.2. Įrangos kilmės ir saugumo reikalavimai

Visi šiame standarte numatyti įrenginiai turi atitikti Lietuvos Respublikos viešųjų pirmųjų įstatymo ir Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2022 m. kovo 30 d. nutarimo Nr. 280 reikalavimus dėl įrangos kilmės. Projektuojant sistemas negali būti naudojama įranga, kuri atsakingų Lietuvos Respublikos, Europos Sąjungos arba NATO institucijų yra pripažinta nesaugia arba galinčia kelti grėsmę duomenų saugumui.

2. STANDARTIZUOTAS OBJEKTŲ SKIRSTYMAS Į APSAUGOS LYGIUS

Objektų apsaugos sistemos uždavinys – užtikrinti valdomo ir naudojamo turto saugumą. Vadovaujantis Turto banko parengtais techninės priežiūros principais, objektai skirstomi į penkis apsaugos lygius, atsižvelgiant į jų svarbą, naudojimo intensyvumą, riziką ir galimą žalą.

1 lentelė

Objektų apsaugos lygių aprašymas

Apsaugos lygis	Objektų apibūdinimas	Apsaugos taikymo principas
V	Padidinto saugumo objektai, kuriuose saugoma arba tvarkoma įslaptinta informacija, vykdomos svarbios funkcijos arba yra galimos didelės žalos rizika. Šiam lygiui priskiriami objektai, kuriuos naudoja subjektai, turintys valstybės mobilizacines užduotis, valdantys svarbią arba ypatingos svarbos infrastruktūrą, taip pat teisėsaugos įstaigos, kariuomenė, kitos specializuotos paskirties tarnybos ir objektai, kurių naudotojo veiklos pobūdis arba veiklos sutrikimas galėtų turėti reikšmingą poveikį valstybės funkcijai,	Taikomas aukščiausias apsaugos priemonių lygis: elektroninės saugos sistemos, įeigos kontrolė, vaizdo stebėjimas, pranešimų perdavimas, mechaninės priemonės ir fizinė apsauga objektuose su apsaugos postu, išskiriama įslaptintos informacijos apsaugos zona arba nepertraukiamu lankytųjų, darbuotojų ar turto apsaugos režimu.

Apsaugos lygis	Objektų apibūdinimas	Apsaugos taikymo principas
	viešojo saugumo, civilinės infrastruktūros, žmonių saugos, turto ar informacijos apsaugos užtikrinimui.	
IV	Intensyviai naudojamas valdomas turtas, laikino nenaudojimo objektai arba objektai, kuriems būtinos papildomos patekimo apribojimo priemonės.	Privaloma įrengti apsauginę signalizaciją apsaugančią pastato ar teritorijos perimetrą, įeigos kontrolę įėjimuose į pastatą, vaizdo stebėjimą prie pagrindinių įėjimų, avarinių išėjimų ir pagrindinių judėjimo mazgų, taip pat mechanines apsaugos priemones prie išorinių durų, pirmo aukšto langų ir ribotos prieigos patalpų.
III	Nenaudojamas arba ribotai naudojamas valdomas turtas, kuriam būtina užtikrinti pagrindinę apsaugą nuo neteisėto patekimo ir turto sugadinimo.	Privalomas pastato rakinimas, pagrindinių durų ir langų užsandinimas, periodinės apžiūros ir apsauginė signalizacija pagrindinėse patekimo zonose, kai objektas turi veikiančius inžinerinius tinklus, jame saugomas turtas arba nustatyta neteisėto patekimo, vandalizmo ar turto sugadinimo rizika.
II	Parduodamas, perduodamas arba mažos rizikos nenaudojamas turtas, kuriame nėra nuolatinių naudotojų ir nėra saugomos svarbios informacijos ar vertybių.	Taikomos minimalios būtinosios apsaugos priemonės: periodinės apžiūros, pastato užsandinimas, rakinimas ir mechaninės priemonės prie visų neužtikrintų patekimo vietų, atvirų angų, pirmo aukšto langų ir pavojingų zonų.
I	Bešeimininkis, avarinės būklės požymių turintis arba labai mažos naudojimo vertės turtas, kuriam taikoma tik būtinoji saugos kontrolė.	Taikomos tik pagrindinės mechaninės apsaugos ir periodinės apžiūros priemonės, reikalingos pavojui aplinkai, asmenims ir turtui mažinti.

Lentelėje pateikti apsaugos lygiai taikomi kaip pagrindas nustatant objektui reikalingų apsaugos priemonių apimtį. Konkretus apsaugos priemonių parinkimas atliekamas pagal šiuos kriterijus: objekto paskirtį, pastato naudotojo veiklos pobūdį, naudojimo intensyvumą, techninę būklę, vietą, saugomo turto ar informacijos reikšmingumą, nustatytus patekimo taškus, veikiančius inžinerinius tinklus, per paskutinius 12 mėnesių fiksuotus neteisėto patekimo, vandalizmo, gaisro ar turto sugadinimo atvejus ir techninėje užduotyje įrašytus privalomus reikalavimus. Aukštesnis apsaugos lygis reiškia, kad privaloma taikyti visas žemesnių lygių priemones ir papildomas to lygio priemones.

3. STANDARTO TAIKymo ALGORITMAS

Standartas taikomas nuosekliai, siekiant, kad techninėje užduotyje, projektiniuose sprendiniuose ir rangos darbuose būtų aiškiai nustatyta, kokios apsaugos priemonės turi būti parenkamos konkrečiam objektui, patalpai ar zonai. Sprendinių parinkimas turi būti atliekamas ne bendromis formulėmis, o pagal žemiau nurodytą algoritmą:

1. Nustatyti objekto apsaugos lygį pagal 1 lentelę, įvertinant objekto paskirtį, pastato naudotojo veiklos pobūdį, naudojimo intensyvumą, techninę būklę, vietą, saugomos informacijos ar turto reikšmingumą ir galimą žalą.
2. Identifikuoti visas projektuojamas arba vertinamas patalpas ir zonas: pagrindinius įėjimus, avarinius išėjimus, koridorius, serverines, archyvus, patalpas, skirtas informacijai saugoti, sandėlius, apsaugos postus, automobilių aikšteles, teritorijos prieigas ir nenaudojamus pastatus.
3. Pagal patalpų ir zonų tipus nustatyti privalomas apsaugos priemonės, vadovaujantis 3 lentele.
4. Pagal objekto apsaugos lygį nustatyti privalomus sprendinius, elektronines sistemas, mechanines priemones, pranešimų perdavimo ir reagavimo reikalavimus, vadovaujantis 4 lentele.
5. Parinkti minimalius funkcinius ir techninius parametrus, užtikrinant, kad įranga atitiktų LST EN standartus, CE ženklavimo, įrangos kilmės, kibernetinio saugumo, techninės priežiūros ir Turto banko infrastruktūros suderinamumo reikalavimus. Konkrečių įrenginių modeliai ar programinės įrangos produktai standarte nenurodomi.
6. Projektiniuose brėžiniuose ir techninėje užduotyje pažymėti konkrečias montavimo vietas: judesio jutiklių, gaisro aptikimo jutiklių, magnetinių kontaktų, vaizdo stebėjimo kamerų, įeigos kontrolės skaitytuvų, valdiklių, ryšio įrangos, nepertraukiamo maitinimo šaltinių (UPS), rakinamų spintų, mechaninių apsaugos priemonių ir laikinų apsaugos priemonių montavimo vietas.
7. Nurodyti dokumentavimo, priežiūros, apžiūrų, raktų apskaitos, naudotojų teisių, įvykių registravimo, reagavimo ir atsakomybės reikalavimus.

Jeigu konkretus sprendinys priklauso nuo rizikos vertinimo arba techninės užduoties, dokumente turi būti aiškiai nurodytas jo taikymo pagrindas. Konkretus apsaugos priemonės įdiegimas pagrindžiamas taikomu teisės akto, standarto, techninės užduoties ar naudotojo veiklos reikalavimu arba aiškiai apibrėžtu siekiamu apsaugos tikslu, nurodant, kokiai rizikai mažinti sprendinys taikomas, kuriose patalpose, zonose ar prieigose jis privalomas ir kokie minimalūs techniniai parametrai turi būti įgyvendinti. Neapibrėžtos formuluotės negali būti naudojamos kaip vienintelis reikalavimo pagrindimas.

4. BENDRIEJI REIKALAVIMAI APSAUGOS PRIEMONIŲ PROJEKTAVIMUI IR ĮRENGIMUI

Objektuose projektuojamos ir įrengiamos elektroninės saugos sistemos ir kitos apsaugos priemonės turi atitikti privalomų ir normatyvinių dokumentų, Lietuvos Respublikos teisės aktų, LST EN standartų, CE ženklavimo, statybos techninių reglamentų ir šio apsaugos standarto reikalavimus.

- Projektavimo darbai vykdomi vadovaujantis galiojančiais teisės aktais, statybos techniniais reglamentais ir šiuo standartu.
- Elektroninės įeigos kontrolės ir vaizdo stebėjimo sistemos jungiamos į šioms sistemoms sukurta uždara kompiuterinį tinklą.
- Elektroninių saugos sistemų valdymui turi būti sukuriama skirtingas prieigos teises turintys naudotojai. Kiekvienam naudotojui turi būti sukurta individuali paskyra su individualiu slaptažodžiu.
- Saugos sistemas gali projektuoti tik įmonės, turinčios būtinus galiojančius kvalifikacijos atestatus.
- Objektuose, kuriuose dirbama su įslaptinta informacija, saugos sistemas gali projektuoti tik įmonės ir darbuotojai, atitinkantys galiojančių teisės aktų reikalavimus darbui su įslaptinta informacija.
- Aliarminių suveikimų pranešimai perduodami į objekto apsaugos postą ir apsaugos tarnybos centralizuoto stebėjimo pultą dviem nepriklausomais ryšio kanalais. Į mobiliąją aplikaciją pranešimai perduodami tada, kai techninėje užduotyje nurodytas atsakingas asmuo ir pranešimų gavėjų sąrašas.

5. APSAUGOS PRIEMONIŲ SKIRTINGO APSAUGOS LYGIO OBJEKTUOSE SUVESTINĖ

Apsaugos priemonių taikymas diferencijuojamas pagal objektų apsaugos lygius. 2 lentelė yra bendroji konkrečių priemonių taikymo suvestinė: joje nurodoma, kuriems apsaugos lygiams priemonė privaloma, kokiose vietose ji turi būti įrengiama, kokie kriterijai lemia jos taikymą ir kokius duomenis būtina nurodyti techninėje užduotyje bei projekte.

2 lentelė

Apsaugos priemonių taikymo pagal objektų apsaugos lygius suvestinė

Eil. Nr.	Priemonės pavadinimas	Konkretus taikymas pagal apsaugos lygius	Privalomos vietos, kriterijai ir pastabos
1	Apsauginė įsibrovimo signalizacija: PIR, magnetiniai kontaktai, stiklo dūžio davikliai, PIR su antimaskavimo funkcija, užpuolimo signalizacija, seisminiai (vibro) jutikliai.	Privaloma V–IV lygiams. III lygiui privaloma pagrindinėse patekimo zonose, jeigu objektas naudojamas, jame saugomas turtas arba veikia inžineriniai tinklai. II lygiui privaloma, kai objekte saugomas turtas, veikia inžineriniai tinklai arba per paskutinius 12 mėn. fiksuotas neteisėtas patekimas, vandalizmas ar turto sugadinimas. Seisminiai (vibro) jutikliai įrengiami pagal atskirus reikalavimus, kai tai numatyta techninėje užduotyje dėl specifinės naudotojo veiklos.	Davikliai montuojami prie pagrindinių įėjimų, tarnybinių ir avarinių durų, koridoriuose, serverinėse, archyvuose, sandėliuose, ribotos prieigos kabinetuose ir kitose patalpose, kuriose saugomas turtas, dokumentai arba techninė įranga. V lygiui taikomas ne žemesnis kaip 3 saugumo lygmuo pagal LST EN 50131-1. Visi patekimo į pastatą kanalai privalo būti apsaugoti apsaugos nuo įsibrovimo priemonėmis. Pirmame aukšte visi atidaromi langai, vitrinos, durys, vartai ir kiti atidaromi elementai turi būti saugomi atitinkamais jutikliais: magnetiniais kontaktais, judesio davikliais, stiklo dūžio davikliais ar kitomis pagal riziką pasirinktomis priemonėmis. Durys turi būti saugomos magnetiniu kontaktu ir judesio davikliu; atidaromiems langams magnetiniai kontaktai yra privalomi.
2	Lauko įsibrovimo signalizacija ir perimetro aptikimo priemonės.	Privaloma V lygiui, kai teritorija aptverta, turi kontroliuojamą perimetrą, įvažiavimus, atvirus sandėliavimo plotus, įslaptintos informacijos arba kritinės infrastruktūros prieigas. IV lygiui privaloma, kai teritorijoje yra ribotos prieigos zona, saugomas vertingas turtas arba kontroliuojamas transporto patekimas.	Perimetro apsaugos sistema įrengiama visoje saugomoje teritorijoje ir apima vartų, įvažiavimų, atvirų sandėliavimo plotų prieigas bei vietas, kuriose yra fizinė galimybė patekti per tvorą, vartus, neužrakintą angą arba neapsaugotą teritorijos ribą. Perimetro apsaugos sistema privalo būti integruota su pastato AS ir pranešimų perdavimo sistema.
3	Elektroninė įeigos kontrolės sistema.	Privaloma V–IV lygiams. III lygiui privaloma, kai ribojamas darbuotojų, rangovų arba techninės priežiūros patekimas. II–I lygiams taikoma tik tada, kai nenaudojamame objekte organizuojamas kontroliuojamas asmenų patekimas.	Jeigu ĮKS naudojama bent vienam praėjimui kontroliuoti, skaitytuvai ir valdikliai turi būti numatomi visoms kontroliuojamoms durims ir susijusiems patekimo taškams: pagrindiniams įėjimams, darbuotojų įėjimams, zonų atskyrimo durims, serverinėms, archyvams, apsaugos postui, techninėms patalpoms, ribotos prieigos kabinetams, teritorijos vartams ir aikštelių įvažiavimams. Sistema turi registruoti individualius naudotojus ir užtikrinti patekimo su ta pačia identifikavimo priemone taikymą pastatui, teritorijai ir aikštelei.
4	Vaizdo stebėjimo sistema.	Privaloma V–IV lygiams. III lygiui privaloma, kai objektas turi atviras	Kai įrengiama VSS, kameros turi užtikrinti vientisą saugomo objekto

Eil. Nr.	Priemonės pavadinimas	Konkretus taikymas pagal apsaugos lygius	Privalomos vietos, kriterijai ir pastabos
		pagrindines prieigas, įvažiavimą, lengvai prieinamą fasadą arba per paskutinius 12 mėn. fiksuotas vandalizmas, neteisėtas patekimas ar turto sugadinimas. II–I lygiams taikoma tik laikinos stebėsenos atvejais, kai yra atvira prieiga prie pavojingos zonos arba kartojasi neteisėtas patekimas.	perimetro, pagrindinių patekimo į pastatą ar teritoriją vietų, įvažiavimų, pagrindinių judėjimo mazgų, apsaugos posto, serverinių, archyvų ir padidinto saugumo patalpų prieigų stebėjimą. Konkretūs kamerų techniniai parametrai, matymo laukai, įrašų saugojimo trukmė ir montavimo vietos detalizuojami techninėje užduotyje ir projekto sprendiniuose.
5	Gaisro aptikimo ir signalizavimo sistema.	Privaloma visoms naudojamoms pastato dalims, kai pastatas arba jo dalis naudojama darbuotojų, lankytojų, nuomininkų, rangovų ar kitų asmenų veiklai ir kai sistemos įrengimą nustato gaisrinės saugos teisės aktai, statinio paskirtis, plotas, žmonių buvimas, patalpų naudojimo pobūdis arba projekto gaisrinės saugos dalis.	Kai įrengiama GASS ir pastate būna darbuotojai, lankytojai arba kiti asmenys, privalomas vietinis garsinis žmonių perspėjimas. GASS signalai perduodami į apsaugos postą, CSP arba techninėje užduotyje nurodytą atsakingą asmenį; techninėje užduotyje privaloma nurodyti pranešimų gavėją ir reagavimo terminą.
6	Elektroninių saugos sistemų pranešimų perdavimas.	Privaloma visiems objektams, kuriuose įrengiama AS, VSS, ĮKS, GASS arba laikina nuotolinio stebėjimo priemonė. Kai įrengiama AS, aliarminiai signalai privalo būti perduodami į CSP. Kai įrengiama GASS, pranešimų perdavimo sprendinys turi užtikrinti galimybę pagal nustatytą reagavimo tvarką perduoti gaisro pavojaus pranešimą atsakingam asmeniui, apsaugos postui, CSP arba organizuoti ugniagesių iškvietimą.	V–IV lygiuose AS ir kitų aliarminių signalų perdavimas į CSP turi būti užtikrinamas ne mažiau kaip dviem nepriklausomais ryšio kanalais. Techninėje užduotyje privaloma nurodyti pranešimų gavėjus, atsakingus asmenis, reagavimo terminą, ryšio kanalų tipus, gaisro pavojaus pranešimų perdavimo tvarką ir subjektą, atsakingą už ugniagesių iškvietimą.
7	Elektroninių saugos sistemų valdymas.	Privaloma visiems objektams, kuriuose įrengiamos elektroninės saugos sistemos. Naudotojų valdymo darbo vietos ir valdymo sąsajos įrengiamos patalpose, prieinamose asmenims, kuriems pagal funkcijas suteiktos sistemos valdymo ar stebėjimo teisės. AS centralės, ĮKS valdikliai ir serveriai, VSS įrašymo įrenginiai, ryšio ir tinklo įranga talpinami apsaugotose techninėse patalpose, serverinėse arba rakinamose serverinėse spintose.	Prieigos teisės suteikiamos individualiems naudotojams pagal vaidmenis. Draudžiama naudoti bendrus administratoriaus prisijungimus eksploatacijai. Sistemos techninė įranga, nuo kurios priklauso signalų perdavimas, įeigos kontrolė arba vaizdo įrašų saugojimas, turi būti maitinama per UPS. Naudotojų valdymo darbo vietos neturi būti naudojamos kaip pagrindinė AS centralių, ĮKS serverių, VSS įrašymo įrenginių ar tinklo įrangos talpinimo vieta.
8	Reagavimas į pažeidimus ir aliarminius suveikimus.	V–IV lygiams privalomas saugos tarnybos CSP signalų priėmimas ir apsaugos tarnybos arba greito reagavimo ekipažo reagavimas. III lygiui, kai įrengta AS arba VSS, signalai perduodami į saugos tarnybos CSP, o reagavimas organizuojamas pagal Turto banko ir pastato	Techninėje užduotyje privaloma nurodyti reagavimo grandinę tokia seka: saugos tarnybos CSP, Turto banko atsakingų asmenų sąrašas, pastato naudotojo atsakingų asmenų sąrašas, pranešimų gavėjai pagal įvykio tipą, greito reagavimo arba techninės priežiūros

Eil. Nr.	Priemonės pavadinimas	Konkretus taikymas pagal apsaugos lygius	Privalomos vietos, kriterijai ir pastabos
		naudotojo atsakingų asmenų sąrašus. II–I lygiams reagavimas vykdomas pagal gautus pranešimus, elektroninės sistemos suveikimą arba apžiūrų metu nustatytus pažeidimus, nurodant atsakingą pranešimo gavėją.	veiksmai, reagavimo terminas, įvykių registravimo vieta ir atsakingas asmuo už pažeidimo pašalinimo kontrolę.
9	Objekto fizinė apsauga.	Taikoma pagal užsakovo poreikį, techninę užduotį arba sutartyje su pastato naudotoju nustatytą fizinės apsaugos reikalavimą. V lygiui, objektams su apsaugos postu, išlaptintos informacijos apsaugos zona arba nuolatinio lankytojų, darbuotojų ar turto apsaugos režimu fizinės apsaugos poreikis nustatomas įvertinus objekto riziką ir naudotojo veiklos pobūdį. IV lygiui taikoma, kai objekte veikia apsaugos postas arba organizuojamas nuolatinis lankytojų, darbuotojų ar turto apsaugos režimas.	24/7 apsaugos darbuotojo darbas nėra privalomas vien pagal apsaugos lygį. Jis numatomas, kai toks poreikis nustatytas techninėje užduotyje, užsakovo sprendimu, sutartyje su pastato naudotoju arba kai pagal objekto rizikos vertinimą būtinas nepertraukiamas lankytojų, darbuotojų, turto, išlaptintos informacijos zonos ar apsaugos posto režimo užtikrinimas.
10	Periodinės objektų apžiūros.	Privaloma visiems apsaugos lygiams. V–IV lygių objektuose apžiūros atliekamos ne rečiau kaip kartą per mėnesį. III–II lygių nenaudojamuose objektuose – ne rečiau kaip kartą per ketvirtį. I lygio objektuose – ne rečiau kaip kartą per pusmetį ir po kiekvieno gauto pranešimo apie grėsmę ar pažeidimą.	Apžiūros metu tikrinamos durys, langai, angos, spynos, tvoros, vartai, AS, VSS, įspėjamieji ženklai, pažeidimai ir pašalinių asmenų patekimo požymiai. Rezultatai registruojami apžiūros žurnale.
11	Perimetro apsaugos priemonės: tvoros, laikinos tvoros, vartai ir kelio užtvartai.	Tvora privaloma V lygiui. IV–III lygiams privaloma, kai teritorijoje kontroliuojamas transporto patekimas, saugomas vertingas turtas, yra ribotos prieigos zona arba padidinta pašalinių asmenų patekimo rizika. II–I lygiams laikina tvora privaloma prie pavojingų zonų, atvirų angų, griūties pavojaus vietų ir neužtikrintų prieigų.	Išorinių tvorų aukštis V lygio ir IV–III lygių taikymo atvejais turi būti ne mažesnis kaip 1,8 m. Esant poreikiui, ant viršutinės tvoros briaunos gali būti montuojama spygliuota viela, koncertinos konstrukcijos ant ne trumpesnių kaip 45 cm atvartų, apsunkinantys perlipimą per tvorą. Kai transporto patekimas ribojamas nuolat, įrengiami automatizuoti vartai arba kelio užtvartas; kai patekimas ribojamas periodiškai arba objektas nenaudojamas – rakinami mechaniniai vartai.
12	Pastato mechaninės apsaugos priemonės.	Privaloma visiems apsaugos lygiams, kai yra galimybė pašaliniams asmenims patekti į objektą arba kyla grėsmė žmonėms, turtui ar aplinkai. V–IV lygiuose papildomai taikomos sustiprintos durys ir sertifikuotos spynos ribotos prieigos patalpoms.	Privaloma užtikrinti išorinių durų rakinimą, pirmo aukšto langų apsaugą prie viešai prieinamų fasadų, atvirų angų uždarymą, rūsio ir stogo patekimo vietų užrakinimą, pavojingų zonų atitvėrimą ir raktų apskaitą ribotos prieigos patalpoms.
13	Padidinto saugumo patalpos.	Privaloma V–IV lygiams. III lygiui privaloma, kai patalpoje yra serverinė,	Privaloma įrengti rakinamas arba sustiprintas duris, sertifikuotas spynas, ĮKS su

Eil. Nr.	Priemonės pavadinimas	Konkretus taikymas pagal apsaugos lygius	Privalomos vietos, kriterijai ir pastabos
		ryšių įranga, archyvas, pastato valdymo automatikos įranga, saugomas vertingas turtas, dokumentai arba tvarkoma ribotos prieigos informacija.	individualių naudotojų registru, magnetinius kontaktus, PIR daviklį, kamerą prie įėjimo V–IV lygiams ir raktų arba prieigos teisių apskaitą.
14	Dokumentavimas, registrai ir išpildomoji dokumentacija.	Privaloma visiems apsaugos lygiams, kuriuose įrengiamos, eksploatuojamos arba prižiūrimos elektroninės, mechaninės ar laikinos apsaugos priemonės. V–IV lygiuose papildomai privalomi naudotojų teisių, įvykių, raktų, techninės priežiūros ir incidentų registrai.	Projektuotojas ir rangovas turi pateikti technines specifikacijas, fizinius įrangos išdėstymo planus, logines įrangos išdėstymo schemas, kabelių trasas, sistemų konfigūracijos aprašus, prieigos teisių sąrašus, bandymų protokolus, pridavimo aktus, eksploatavimo instrukcijas ir apžiūrų / priežiūros žurnalų formas.

5.1. Apsaugos priemonių taikymas pagal patalpų ir zonų tipus

Šiame poskyryje pateikiama minimali apsaugos priemonių taikymo matrica pagal patalpų ir zonų tipus. Lentelė skirta projektuotojui ir rangovui aiškiai nustatyti, kokios apsaugos priemonės turi būti numatomos konkrečiose pastato, teritorijos ar techninės infrastruktūros vietose. Taikant lentelę privaloma vadovautis šiomis bendrosiomis taisyklėmis: jeigu įėjimo kontrolės sistema naudojama bent vienam praėjimui kontroliuoti, ji turi būti taikoma visoms kontroliuojamoms durims ir susijusiems patekimo taškams, įskaitant aikštelių ar teritorijos vartus, naudojant tą pačią identifikavimo priemonę kaip patekimui į pastatą; jeigu įrengiama vaizdo stebėjimo sistema, kameros turi užtikrinti vientisą saugomo perimetro, pagrindinių patekimų ir judėjimo zonų stebėjimą, o konkretūs kamerų parametrai ir išdėstymas detalizuojami techninėje užduotyje; gaisro aptikimo ir signalizavimo sistema taikoma visoms naudojamoms pastato dalims, kai pastatas ar jo dalis naudojama; apsauginės signalizacijos jutikliai pirmame aukšte privalo dengti visus atidaromus elementus ir patekimo vietas, o durys turi būti saugomos magnetiniu kontaktu ir judesio davikliu. Jeigu techninėje užduotyje nustatyti griežtesni reikalavimai, taikomi techninės užduoties reikalavimai.

3 lentelė

Apsaugos priemonių taikymas pagal patalpų ir zonų tipus

Patalpos / zonų tipas	Apsauginė signalizacija	Įeigos kontrolė	Vaizdo stebėjimas	Mechaninės priemonės	Minimalūs techniniai reikalavimai	Taikymo pastabos
Pagrindinis įėjimas į pastatą	Privaloma V–III lygiams; II lygiui privaloma, kai pastatas naudojamas, jame saugomas turtas, veikia inžineriniai tinklai arba per paskutinius 12 mėnesių fiksuotas neteisėtas patekimas.	Privaloma V–IV lygiams; III lygiui – kai ribojamas darbuotojų ar lankytojų patekimas.	Privaloma V–IV lygiams. Kamera turi fiksuoti įeinančių asmenų veidus.	Rakinamos durys, durų pritraukėjas, sertifikuota spyna.	PIR ir magnetokontaktiniai davikliai pagal LST EN 50131; ĮKS skaitytuvas su OSDIP; IP kamera ne mažiau kaip 4 MP, IR, PoE, H.265, ONVIF, WDR; lauko kameros – ne mažiau kaip IP66 ir IK10; įrašų saugojimas ne trumpiau kaip 30 parų.	Pagrindinė patekimo kontrolės vieta.
Avariniai ir tarnybiniai išėjimai	Privalomi magnetiniai kontaktai V–III lygiams.	Taikoma V–IV lygiams, kai išėjimas naudojamas reguliariam darbuotojų patekimui.	Privaloma V–IV lygiams, kai išėjimas patenka į viešąją arba nekontroliuojamą zoną.	Sertifikuoti evakuaciniai užraktai ir durų užsidarymo kontrolė.	Durų būsenos kontaktas, durų atidarymo trukmės kontrolė, evakuacinė spyna pagal LST EN 179 arba LST EN 1125; durų pritraukėjas pagal LST EN 1154; kamera ne mažiau kaip 4 MP privaloma, kai išėjimas patenka į viešąją, nekontroliuojamą arba lauko zoną.	Negalima riboti evakuacijos funkcijos.
Apsaugos postas	Privaloma V–IV lygiams.	Privaloma V–IV lygiams.	Privaloma V–IV lygiams; turi būti numatyta monitoringo darbo vieta.	Rakinamos durys ir kontroliuojamas patekimas.	Darbo vieta VSS ir ĮKS stebėjimui; ne mažiau kaip 2 monitoriai VSS vaizdui; signalų priėmimas iš AS, ĮKS, VSS ir GASS; naudotojų valdymo sąsajos įrengiamos apsaugos darbuotojui prieinamoje darbo vietoje, o sistemos techninė įranga maitinama per UPS; prieigos teisės suteikiamos pagal individualius naudotojus.	Čia įrengiama naudotojų stebėjimo ir valdymo darbo vieta; AS centralės, ĮKS serveriai, VSS įrašymo įrenginiai ir tinklo įranga talpinami apsaugotose techninėse patalpose arba serverinėse spintose.

Patalpos / zonos tipas	Apsauginė signalizacija	Įeigos kontrolė	Vaizdo stebėjimas	Mechaninės priemonės	Minimalūs techniniai reikalavimai	Taikymo pastabos
Serverinė / ryšių įrangos patalpa	Privaloma visais atvejais, kai patalpa naudojama.	Privaloma; taikoma individualių naudotojų registracija.	Privaloma prie patalpos įėjimo V–IV lygiams.	Sustiprintos durys, sertifikuota spyna, ribotas raktų išdavimas.	Signalizacija ne žemesnio kaip 3 saugumo lygmens V–IV lygiams; magnetokontaktas, PIR su antimaskavimu; ĮKS su OSDIP ir įvykių registru; kamera prie įėjimo ne mažiau kaip 4 MP; durys su sertifikuota spyna ir raktų apskaita; ryšio ir valdymo įranga montuojama rakinaimoje spintoje.	Priskiriama padidinto saugumo patalpoms.
Archyvas / dokumentų saugykla	Privaloma V–III lygiams.	Privaloma V–IV lygiams; III lygiui – kai saugomi ribotos prieigos dokumentai.	Privaloma prie įėjimo V–IV lygiams.	Rakinamos durys, ribota raktų apskaita, langų apsauga pirmame aukšte.	Magnetokontaktas ant durų, PIR judesio daviklis, stiklo dūžio daviklis pirmo aukšto langams; ĮKS su individualių naudotojų įvykių registru; kamera prie įėjimo ne mažiau kaip 4 MP; raktų išdavimas registruojamas.	Taikoma dokumentų saugojimo ir ribotos prieigos zonomoms.
Koridoriai ir bendro naudojimo zonos	Privaloma V–III lygiams pagrindiniuose judėjimo maršrutuose, prie zonų perėjimų, liftų holuose, laiptinėse, koridoriuose, jungiančiuose viešas, darbuotojų ir ribotos prieigos zonas.	Privaloma perėjimuose tarp viešosios, darbuotojų ir ribotos prieigos zonų, taip pat prie durų į serverines, archyvus, technines patalpas ir apsaugos postą.	Privaloma V–IV lygiams pagrindiniuose judėjimo mazguose.	Rakinamos durys ir zonų atskyrimo durys privalomos tarp viešosios, darbuotojų ir ribotos prieigos zonų.	VSS kameros ne mažiau kaip 4 MP, WDR ir H.265; kameros išdėstomos taip, kad būtų stebimi pagrindiniai judėjimo mazgai; ĮKS taikoma tik perėjimams tarp viešos, darbuotojų ir ribotos prieigos zonų.	Naudojama patekimo maršrutams kontroliuoti.
Darbo kabinetai ir administracinės patalpos	Privaloma V–III lygių ribotos prieigos kabinetuose, patalpose su saugumu turtu, technine įranga, dokumentais arba darbo vietomis, kuriose	Privaloma V–IV lygių ribotos prieigos kabinetuose ir visų lygių kabinetuose, kuriuose saugomas turtas, techninė įranga, dokumentai arba	Kabinetų viduje VSS nediegiama. Kameros privalomos tik prie bendrųjų prieigų, koridoriuose ir prie ribotos prieigos kabinetų durų, kai	Rakinamos durys; ribotos prieigos kabinetams – sustiprinta spyna.	Ribotos prieigos kabinetams privaloma: magnetokontaktas, ĮKS skaitytuvas su individualia naudotojo identifikacija ir durų pritraukėjas. VSS kabinetų viduje nediegiama; kamera prie kabineto durų	Sprendiniai privalomi ribotos prieigos kabinetams, techninėms patalpoms, archyvams, serverinėms ir patalpoms, kuriose

Patalpos / zonos tipas	Apsauginė signalizacija	Įeigos kontrolė	Vaizdo stebėjimas	Mechaninės priemonės	Minimalūs techniniai reikalavimai	Taikymo pastabos
	tvarkoma ribotos prieigos informacija.	tvarkoma ribotos prieigos informacija.	būtina fiksuoti patekimo faktą.		privaloma, kai kabinete saugomas vertingas turtas, dokumentai arba techninė įranga.	saugomas turtas arba tvarkoma ribotos prieigos informacija.
Sandėliai ir materialinių vertybių laikymo patalpos	Privaloma V–III lygiams; II lygiui privaloma, kai sandėlyje saugomas ilgalaikis turtas, įranga, dokumentai, atsarginės dalys, statybinės medžiagos arba kitos materialinės vertybės.	Privaloma V–IV lygių sandėliams ir visų lygių sandėliams, kuriuose ribojamas darbuotojų, rangovų arba techninės priežiūros patekimas.	Privaloma prie įėjimo V–IV lygiams.	Sustiprintos durys, spynos, langų apsauga pirmame aukšte.	PIR judesio davikliai, magnetokontaktai ant durų ir vartų, stiklo dūžio davikliai pirmo aukšto langams; kamera prie įėjimo ne mažiau kaip 4 MP; durys su sertifikuota spyna; ĮKS įvykių registravimas privalomas, kai sandėlyje saugomas ilgalaikis turtas, įranga, dokumentai, atsarginės dalys, statybinės medžiagos arba kitos materialinės vertybės.	Taikoma patalpoms, kuriose laikomas ilgalaikis turtas, įranga, dokumentai, atsarginės dalys, statybinės medžiagos arba kitos materialinės vertybės.
Automobilių stovėjimo aikštelė / įvažiavimas į teritoriją	Lauko signalizacija privaloma V lygiui, kai teritorija aptverta ir įrengti vartai, kelio užtvaras, kontroliuojamas įvažiavimas arba perimetro aptikimo priemonės.	Privaloma, kai teritorijoje įrengiami vartai, kelio užtvaras, darbuotojų ar tarnybinio transporto įvažiavimas, ribotos prieigos aikštelė arba transporto patekimo registravimas. Patekimas į aikštelę turi būti valdomas ta pačia identifikavimo priemone kaip patekimas į pastatą, kai objekte naudojama ĮKS.	Privaloma V–IV lygiams prie įvažiavimo, vartų, kelio užtvarų ir pagrindinių aikštelės zonų. Kameros turi būti išdėstomos taip, kad būtų stebimas įvažiavimo faktas, transporto judėjimo kryptis ir pagrindinės aikštelės zonos.	Vartai, kelio užtvaras arba kitos transporto ribojimo priemonės.	Lauko kameros ne mažiau kaip 4 MP, IP66, IK10, IR pašvietimas, WDR, H.265, ONVIF; įvažiavimo vietoje kamera privalo fiksuoti transporto priemonės kryptį ir valstybinį numerį, kai įvažiavimas valdomas vartais, kelio užtvaru, kortele, leidimu arba registruojamas transporto patekimas; vartai ir užtvarai turi turėti rankinio atblokavimo galimybę.	Kameros turi fiksuoti transporto priemonės kryptį ir įvažiavimo faktą.
Nenaudojamas arba laikinai	Privaloma III–II lygiams, kai	Netaikoma, jeigu objektas	Privaloma, kai yra atviros arba	Pastato užsandarinimas,	Minimaliai privaloma: mechaninis	Būtinės periodinės apžiūros.

Patalpos / zonos tipas	Apsauginė signalizacija	Įeigos kontrolė	Vaizdo stebėjimas	Mechaninės priemonės	Minimalūs techniniai reikalavimai	Taikymo pastabos
nenaudojamas pastatas	pastatas turi atviras prieigas, neužtikrintas duris, pirmo aukšto langus, veikiančius inžinerinius tinklus, saugomą turtą arba per paskutinius 12 mėnesių fiksuotą neteisėtą patekimą, vandalizmą, gaisro pavojų ar turto sugadinimą.	neturi nuolatinių naudotojų. Privaloma, kai nenaudojame pastate yra kontroliuojamas darbuotojų, rangovų arba techninės priežiūros patekimas.	lengvai prieinamos pagrindinės prieigos, neužtikrintos durys, pirmo aukšto langai, įvažiavimas, teritorijos patekimo vieta arba užfiksuoti vandalizmo, neteisėto patekimo ar turto sugadinimo atvejai.	rakinimas, langų ir durų apsauga.	užrakinimas, langų ir durų užsandarinimas, periodinių apžiūrų registravimas. Kai įrengiama signalizacija, magnetokontaktai montuojami ant pagrindinių durų, o judesio davikliai – pagrindinėse patekimo zonos. Lauko kamera ne mažiau kaip 4 MP privaloma, kai vykdomas nuotolinis stebėjimas arba pastatas turi atvirą prieigą prie pagrindinio įėjimo, įvažiavimo ar pavoingos zonos.	

Lentelėje nurodytos priemonės laikomos minimaliais taikymo reikalavimais, o konkretūs įrangos techniniai parametrai, matymo laukai, jutiklių tipai, montavimo vietos, integracijos ir įrašų saugojimo trukmė detalizuojami techninėje užduotyje ir projekto sprendiniuose. Projektuojant konkretų objektą, sprendiniai detalizuojami pagal objekto apsaugos lygį, patalpų paskirtį, naudojimo intensyvumą, saugomos informacijos ar turto reikšmingumą, elektroninių saugos sistemų integravimo poreikį ir šiame standarte nurodytus privalomumo kriterijus. Žemesnio apsaugos lygio objektuose aukštesnio lygio priemonės privalomos, kai tai nurodyta techninėje užduotyje arba kai objektas atitinka šiame standarte nurodytus aukštesnio lygio taikymo kriterijus. Jeigu šiame standarte ir techninėje užduotyje nurodyti reikalavimai skiriasi, taikomas griežtesnis reikalavimas.

5.2. Privalomi sprendiniai pagal apsaugos lygius

Šiame poskyryje pateikiama privalomų sprendinių suvestinė pagal objekto apsaugos lygį. Lentelė taikoma kaip minimalus reikalavimų rinkinys techninei užduočiai, projektiniams sprendiniams ir rangos darbų apimčiai nustatyti. Jeigu objektui priskiriamas aukštesnis apsaugos lygis, taikomi visi žemesnių lygių būtini reikalavimai ir papildomi atitinkamo aukštesnio lygio sprendiniai. Kai sprendinio taikymas grindžiamas ankstesniais pažeidimais, incidentais ar turto sugadinimo atvejais, tokie duomenys turi būti paimami tik iš dokumentuotų šaltinių: apžiūrų žurnalų, incidentų registru, apsaugos tarnybos pranešimų, draudžiamųjų ar avarinių įvykių aktų, techninės priežiūros

dokumentų arba pastato naudotojo raštiškų pranešimų. Už duomenų surinkimą ir pateikimą techninės užduoties rengimui atsako objekto valdytojo paskirtas atsakingas asmuo, o išvadą dėl incidentų įtakos apsaugos lygiui arba konkrečių sprendinių poreikiui pateikia techninės užduoties rengėjas, įvertinęs surinktus dokumentuotus duomenis.

4 lentelė

Privalomi sprendiniai pagal apsaugos lygius

Lygis	Objekto tipas / rizika	Privalomos elektroninės sistemos	Privalomos mechaninės priemonės	Pranešimai, stebėjimas ir reagavimas	Montavimo vietas	Įrangos techninio suderinamumo ir parametrų reikalavimai	Dokumentavimas ir priežiūra
V	Padidinto saugumo objektai: įslaptintos informacijos objektai, svarbių funkcijų vykdymo objektai, subjektų, turinčių valstybės mobilizacines užduotis, objektai, svarbios arba ypatingos svarbos infrastruktūros objektai, teisėsaugos, kariuomenės ar kitų specializuotos paskirties tarnybų objektai, taip pat objektai, kuriuose pastato naudotojo veiklos pobūdis arba galimos didelės žalos rizika lemia poreikį taikyti aukščiausio lygio apsaugos priemones.	Privaloma AS ne žemesnio kaip 3 saugumo lygmens, ĮKS su individualių naudotojų registru, VSS, GASS, užpuolimo signalizacija, padidinto saugumo patalpų kontrolė, elektroninių sistemų valdymas rakinamoje ir signalizuotoje įrangos vietoje.	Sustiprintos durys, sertifikuotos spynos, durų pritraukėjai, langų apsauga pirmame aukšte, teritorijos tvora ne žemesnė kaip 1,8 m, vartai arba kelio užtvarai, rakinamos įrangos spintos.	Aliarminiai signalai perduodami į apsaugos postą ir CSP ne mažiau kaip dviem nepriklausomais ryšio kanalais; privalomas apsaugos tarnybos ir greito reagavimo ekipažo reagavimas; VSS įrašai saugomi ne trumpiau kaip 30 parų.	PIR ir antimas-kavimo davikliai – pagrindiniuose įėjimuose, koridoriuose, serverinėse, archyvuose ir padidinto saugumo patalpose; magnetokontaktai – ant visų išorinių, avarinių ir padidinto saugumo patalpų durų; ĮKS skaitytuvai – prie pagrindinių įėjimų, zonų perėjimų, serverinių, archyvų; VSS kameros – prie įėjimų, išėjimų, perimetro, įvažiavimų, apsaugos posto, serverinių ir archyvų prieigų; valdymo įranga – apsaugos poste arba rakinamoje serverinės spintoje.	Įranga parenkama pagal techninėje užduotyje nustatytus funkcinius, saugumo, kibernetinio saugumo, integracijos, priežiūros ir infrastruktūros suderinamumo reikalavimus. Negalima nurodyti konkrečių įrenginių modelių ar programinės įrangos produktų kaip privalomų ar pavyzdinių sprendinių. Turi būti taikomi tik aktualūs techniniai parametrai, suderinamumas su esama infrastruktūra ir reikalavimas dėl gamintojo atstovavimo, tiekimo bei techninės priežiūros	Privalomi sistemų žurnalai, naudotojų teisės, įvykių registrai, raktų apskaita, periodinės patikros ir techninės priežiūros aktai.

Lygis	Objekto tipas / rizika	Privalomos elektroninės sistemos	Privalomos mechaninės priemonės	Pranešimai, stebėjimas ir reagavimas	Montavimo vietos	Įrangos techninio suderinamumo ir parametrų reikalavimai	Dokumentavimas ir priežiūra
						užtikrinimo Lietuvos Respublikoje arba Europos Sąjungoje.	
IV	Intensyviai naudojami objektai, objektai su darbuotojų ir lankytojų srautais arba objektai, kuriems reikalinga papildoma patekimo kontrolė.	Privaloma AS, ĮKS pagrindiniuose įėjimuose ir padidinto saugumo patalpose, VSS prie pagrindinių įėjimų, avarinių išėjimų ir pagrindinių judėjimo mazgų, GASS pagal teisės aktus, elektroninių sistemų pranešimų perdavimas.	Rakinamos durys, sertifikotos spynos pagrindinėse ir ribotos prieigos zonose, durų pritraukėjai, langų apsauga pirmame aukšte prie viešai prieinamų fasadų ir patalpų su saugomu turtu, vartai arba užtvartai, kai teritorijoje kontroliuojamas transporto patekimas.	Signalai perduodami į CSP ir apsaugos postą; VSS įrašai saugomi ne trumpiau kaip 30 parų; privalomas apsaugos tarnybos, greito reagavimo ekipažo ir atsakingo asmens reagavimas pagal techninėje užduotyje nurodytą reagavimo schemą.	PIR davikliai – įėjimo holuose, koridoriuose, pagrindinėse patekimo zonose, serverinėse, archyvuose, techninėse patalpose, sandėliuose ir ribotos prieigos kabinetuose; magnetokontaktai – ant pagrindinių, avarinių ir tarnybinių durų; ĮKS – pagrindiniuose įėjimuose, darbuotojų įėjimuose, serverinėse, archyvuose ir zonų atskyrimo duryse; VSS – prie įėjimų, avarinių išėjimų, pagrindinių judėjimo mazgų, įvažiavimų ir aikštelių prieigų; valdymo įranga – serverinėje, ryšių spintoje arba apsaugos poste.	Įranga parenkama pagal techninės užduoties reikalavimus, neįvardijant konkrečių modelių. Parenkami sprendiniai turi būti suderinami su esamomis elektroninės saugos, tinklo, serverių, naudojamų valdymo ir įrašų saugojimo sistemomis, turėti gamintojo ar tiekėjo techninio palaikymo galimybę ir būti prieinami eksploatacijai bei aptarnavimui visą numatytą sistemos gyvavimo laikotarpį.	Privalomi naudotojų, įvykių ir raktų apskaitos registrai, periodinės sistemų patikros ir priežiūros aktai.
III	Ribotai naudojami arba nenaudojami objektai, kuriems būtina apsauga nuo neteisėto patekimo, vandalizmo ar	Privaloma AS pagrindinėse patekimo zonose, serverinėse, archyvuose, techninėse patalpose, sandėliuose ir ribotos prieigos kabinetuose. VSS privaloma prie	Pastato užrakimas, durų ir langų užsandarinimas, pagrindinių patekimo vietų mechaninis sustiprinimas ir pirmo	Kai įrengiama AS, signalai privalomai perduodami atsaikingam asmeniui, apsaugos tarnybai ir CSP. Reagavimo	AS davikliai – pagrindinėse patekimo zonose, prie pagrindinių durų, koridoriuose ir patalpose, kuriose laikomas turtas;	Įranga parenkama pagal techninėje užduotyje nustatytus minimalius funkcinius	Privalomas periodinių apžiūrų grafikas, apžiūrų registravimas, nustatytų pažeidimų

Lygis	Objekto tipas / rizika	Privalomos elektroninės sistemos	Privalomos mechaninės priemonės	Pranešimai, stebėjimas ir reagavimas	Montavimo vietas	Įrangos techninio suderinamumo ir parametrų reikalavimai	Dokumentavimas ir priežiūra
	turto sugadinimo.	pagrindinių prieigų, įvažiavimų, lengvai prieinamų fasadų ir vietų, kur per paskutinius 12 mėnesių fiksuotas neteisėtas patekimas, vandalizmas ar turto sugadinimas. GASS privaloma, kai jos įrengimą nustato gaisrinės saugos teisės aktai arba projekto gaisrinės saugos dalis.	aukšto langų apsauga prieš viešai prieinamų fasadų, patalpų su saugomu turtu ir lengvai pasiekiamų angų.	tvarka nurodoma techninėje užduotyje, įvardijant atsaikingą asmenį, pranešimų gavėją ir reagavimo terminą.	magnetokontaktai – ant pagrindinių durų ir vartų; VSS – prie pagrindinių įėjimų, įvažiavimų, lengvai prieinamų fasadų ir vandalizmo rizikos zonų; laikina ryšio įranga – rakinamoje spintoje arba apsaugotoje techninėje patalpoje; mechaninės priemonės – ant visų neužtikrintų durų, langų ir angų.	parametrus, ryšio patikimumą, maitinimo rezervavimą, perdavimo kanalus, priežiūros galimybes ir suderinamumą su naudojama infrastruktūra. Belaidės arba laikinos sistemos gali būti taikomos tik tada, kai techninėje užduotyje pagrįstas jų poreikis ir užtikrinamas stabilus ryšys bei patikima techninė priežiūra.	fiksavimas ir pašalinimo kontrolė.
II	Parduodamas, perduodamas arba mažos rizikos nenaudojamas turtas be nuolatinių naudotojų ir be svarbios informacijos ar vertybių.	Elektroninės sistemos neprivalomos, jeigu objektas neturi saugomo turto, veikiančių inžinerinių tinklų ir nuolatinių naudotojų. AS arba VSS privaloma, kai objekte saugomas turtas, veikia inžineriniai tinklai, yra atviros prieigos arba per paskutinius 12 mėnesių fiksuotas neteisėtas patekimas, vandalizmas,	Privalomas pastato rakinimas, langų ir durų užsandarinimas, pavojingų patekimų uždarymas, teritorijos arba patekimo vietų laikinas aptvėrimas prie atvirų angų, neužrakintų durų, pirmo aukšto langų, rūšio ir stogo patekimo vietų,	Reagavimas organizuojamas pagal apžiūrų metu nustatytus pažeidimus, gautus pranešimus arba elektroninės sistemos suveikimą. Techninėje užduotyje privaloma nurodyti atsakingą asmenį, pranešimų gavėją ir veiksmų terminą po pranešimo gavimo.	Laikina AS arba autonominė perkeliama kamera – prie pagrindinio įėjimo, labiausiai pažeidžiamų pastato prieigų, įvažiavimo ar vandalizmo rizikos zonos. Nenaudojamiems, laikinai nenaudojamiems arba perduodamiems objektams prioritetą teikiamas autonominėms	Laikinos elektroninės saugos priemonės parenkamos pagal faktines neužtikrintas patekimo vietas, ryšio prieinamumą, maitinimo rezervavimo poreikį, nuotolinio stebėjimo būtinumą ir	Privalomos periodinės apžiūros, apžiūrų registravimas, defektų fiksavimas ir būtinios saugos priemonių palaikymas.

Lygis	Objekto tipas / rizika	Privalomos elektroninės sistemos	Privalomos mechaninės priemonės	Pranešimai, stebėjimas ir reagavimas	Montavimo vietas	Įrangos techninio suderinamumo ir parametrų reikalavimai	Dokumentavimas ir priežiūra
		gaisro rizika ar turto sugadinimas.	griūties pavojaus zonų ir vietų, per kurias pašaliniai asmenys gali fiziškai patekti į objektą.		perkeliamoms sistemoms, kurias galima demontuoti ir panaudoti kituose objektuose. Laidinės sistemos taikomos tik tada, kai techninėje užduotyje pagrįstas ilgalaikis jų poreikis. Mechaninės priemonės – ant pagrindinių durų, langų, atvirų angų, rūšių, stoglangių ir kitų galimų patekimo vietų; laikinos tvoros – aplink pavojingas zonas arba prie neufikrintų prieigų; įspėjamieji ženklai – prie pagrindinių patekimų ir pavojingų zonų.	techninėje užduotyje nurodytą eksploataavimo laikotarpį. Nenaudojamiems ar laikinai nenaudojamiems objektams pirmiausia turi būti vertinamos autonominės perkeliamojo tipo sistemos, veikiančios be nuolatinės pastato infrastruktūros, su autonominiu maitinimu, mobiliojo ryšio arba kitu nepriklausomu duomenų perdavimo kanalu ir galimybe sistemą demontuoti bei panaudoti kitame objekte. Konkrečių įrenginių modeliai nenurodomi; turi būti aprašomi tik būtini	

Lygis	Objekto tipas / rizika	Privalomos elektroninės sistemos	Privalomos mechaninės priemonės	Pranešimai, stebėjimas ir reagavimas	Montavimo vietos	Įrangos techninio suderinamumo ir parametrų reikalavimai	Dokumentavimas ir priežiūra
						funkciniai ir techniniai parametrai.	
I	Bešeimininkis, avarinės būklės arba labai mažos naudojimo vertės turtas, kuriam taikoma tik būtinoji saugos kontrolė.	Elektroninės saugos sistemos nepivalomos, kai objektas neturi saugomo turto, veikiančių inžinerinių tinklų ir nuolatinių naudotojų. Laikina AS arba autonominė perkeliama kamera privaloma, kai yra atvira prieiga prie pavojingos zonos, kartojasi neteisėtas patekimas arba kyla grėsmė žmonėms, aplinkai, turtui ar teisinei atsakomybei. Tokiais atvejais prioritetas teikiamas autonominėms sistemoms, kurias galima perkelti į kitus objektus pasibaigus poreikiui.	Privaloma uždaryti pavojingą angą, apriboti patekimą į pavojingas zonas, užrakinti arba užsandarinti visas prieigas, kurias galima fiziškai pasiekti be specialių priemonių, ir naudoti laikiną aptvėrimą ar įspėjamuosius ženklus prie visų matomų patekimo bei pavojaus vietų.	Reagavimas vykdomas po gauto pranešimo, apžiūros metu nustatytos grėsmės arba avarinės būklės pokyčio; techninėje užduotyje nurodomas atsakingas asmuo, pranešimo gavėjas ir veiksmų terminas.	Mechaninės ir laikinos apsaugos priemonės – prie pavojingų durų, išdaužtų langų, rūšio ir stogo patekimo vietų, griūties ar kritimo pavojaus zonų; įspėjamieji ženklai – ties visais matomais patekimo taškais ir pavojingomis zonomis. Laikina kamera privaloma, kai objektas turi atvirą prieigą prie pagrindinio patekimo, griūties pavojaus zonos arba vietos, kur per paskutinius 12 mėnesių fiksuotas neteisėtas patekimas.	Elektroninė įranga nenuimama, jeigu nėra grėsmės žmonėms, aplinkai, turtui ar teisinei atsakomybei. Naudojamos mechaninės arba laikinos apsaugos priemonės: laikinos tvoros segmentai, įspėjamieji ženklai, pakabinamos spygnos, durų ir langų užkaltimo arba užsandarinimo priemonės. Kai reikalinga laikina nuotolinio stebėjimo priemonė, pirmiausia taikoma autonominė perkeliama sistema, kurios nereikia integruoti į nuolatinę pastato infrastruktūrą ir kurią galima	Privalomos minimalios periodinės apžiūros, pavojų fiksavimas, įspėjimų ir laikinų apsaugos priemonių kontrolė.

Lygis	Objekto tipas / rizika	Privalomos elektroninės sistemos	Privalomos mechaninės priemonės	Pranešimai, stebėjimas ir reagavimas	Montavimo vietos	Įrangos techninio suderinamumo ir parametrų reikalavimai	Dokumentavimas ir priežiūra
						demontuoti bei panaudoti kitame objekte. Techninėje užduotyje nurodomi tik būtini funkciniai parametrai: ryšio kanalas, maitinimo rezervavimas arba autonominis maitinimas, judesio aptikimas, pranešimų perdavimas, perkeliavimas ir eksploatavimo laikotarpis.	

Lentelėje nurodyti sprendiniai yra minimalūs privalomi reikalavimai. Konkrečių įrenginių modeliai, programinės įrangos produktai ar gamintojai šiame standarte nenurodomi ir negali būti naudojami kaip reikalavimo pagrindas.

Techninėje užduotyje ir projekte nurodomi tik būtini funkciniai, techniniai, saugumo, kibernetinio saugumo, integracijos, suderinamumo, priežiūros ir eksploatavimo reikalavimai. Montavimo vietos turi būti aiškiai pažymimos techninėje užduotyje, projektiniuose brėžiniuose, patalpų planuose ir įrangos išdėstymo schemose.

Projektuotojas techninėje užduotyje ir projekte privalo aiškiai nurodyti, kurie sprendiniai taikomi konkrečiam objektui, kokiose zonose jie įrengiami, kokie techniniai parametrai taikomi, kokiais dokumentuotais duomenimis pagrįstas incidentų ar pažeidimų vertinimas ir kokia atsakomybė numatoma už sistemų priežiūrą. Techninėje užduotyje visuomet nurodoma, kad baigus darbus užsakovui pateikiamos įrenginių fizinio ir loginio išdėstymo schemas.

Jeigu incidentų, pažeidimų ar turto sugadinimo duomenų nėra arba jie nėra dokumentuoti, jie negali būti naudojami kaip vienintelis pagrindas privalomam sprendiniui nustatyti. Parenkami įrenginiai turi būti lygiaverčių arba geresnių parametrų, suderinami su esama Turto banko infrastruktūra, turėti CE ženklavinimą, atitikti taikomus LST EN standartus, Lietuvos Respublikos viešųjų pirkimų įstatymo ir Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2022 m. kovo 30 d. nutarimo Nr. 280 reikalavimus dėl įrangos kilmės bei negali būti pripažinti nesaugiais Lietuvos Respublikos, Europos Sąjungos arba NATO institucijų.

6. PRIVALOMŲ IR NORMATYVINIŲ DOKUMENTŲ SĄVA- DAS

- Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2022 m. kovo 30 d. nutarimas Nr. 280.
- Lietuvos Respublikos statybos įstatymas.
- Lietuvos Respublikos viešųjų pirkimų įstatymas.
- Lietuvos Respublikos priešgaisrinės saugos įstatymas.
- Lietuvos Respublikos valstybės ir tarnybos paslapčių įstatymo įgyvendinimo teisės aktai.
- Lietuvos Respublikos asmens ir turto apsaugos įstatymas.
- Lietuvos Respublikos asmens duomenų teisinės apsaugos įstatymas.
- Europos Sąjungos Bendrasis duomenų apsaugos reglamentas (ES) 2016/679.
- Statybos techniniai reglamentai, reglamentuojantys statinio projektavimą, visuomeninės paskirties pastatus ir pastatų atitvaras.
- Priešgaisrinės apsaugos ir gelbėjimo departamento patvirtinti gaisrinės saugos pagrindiniai reikalavimai, gaisro aptikimo ir signalizavimo sistemų projektavimo ir įrengimo taisyklės bei kiti normatyviniai statinio saugos dokumentai.
- LST EN 50130, LST EN 50131, LST EN 50132, LST EN 50133, LST EN 50136, LST EN 50137, LST EN 54 ir LST EN 62676 grupės standartai.
- LST EN 179, LST EN 1125, LST EN 1154, LST EN 1303, LST EN 1047-1, LST EN 1143-1, LST EN 1143-2 ir LST EN 12209 standartai.

7. SĄVOKOS IR SANTRUMPOS

Šiame skyriuje pateikiamos dokumente vartojamos pagrindinės sąvokos ir santrumpos, taikomos apsaugos sistemų projektavimo, įrengimo ir eksploatavimo reikalavimams aiškinti.

5 lentelė

Sąvokos ir santrumpos

Eil. Nr.	Sąvoka / santrumpa	Reikšmė
1	Objekto apsaugos postas	Patalpa, kurioje veiklą vykdo fizinės saugos funkcijas atliekantys saugos tarnybų darbuotojai. Patalpoje privalo būti įrengta apsaugos sistemų valdymo įranga, atvaizduojanti apsaugos sistemų būklę ir signalus.
2	Apsauginė signalizacija	Komponentų ir elementų visuma, įrengta pagal atitinkamą konfigūraciją ir galinti registruoti bei indikuoti nesankcionuotą patekimą.
3	Elektroninė sauga	Objektų apsaugai užtikrinti naudojamų elektroninių saugos sistemų visuma, jų kontrolė, stebėjimas ir valdymo organizavimas.
4	Padidinto saugumo patalpos	Patalpos, kuriose saugoma ar eksploatuojama įranga, dokumentai ar kitos vertybės, kurioms taikomi padidinti saugumo reikalavimai.
5	Atitvaras	Inžinerinė priemonė, ribojanti asmens (-ų) ir / ar transporto priemonės (-ių) judėjimą.
6	Apsaugos sistema	Techninių, organizacinių ir fizinių priemonių visuma, skirta pastato, teritorijos, žmonių, informacijos ir turto saugumui užtikrinti.
7	Elektroninės saugos sistemos	Elektroninių įrenginių, valdymo, stebėjimo ir signalų perdavimo priemonių visuma, skirta apsaugos funkcijoms vykdyti.
8	Įėjimo kontrolės sistema	Sistema, skirta asmenų patekimo į teritoriją, pastatą ar patalpas valdymui, registravimui ir kontrolei.
9	Vaizdo stebėjimo sistema	Sistema, skirta objekto teritorijos, prieigų, pastatų ir patalpų stebėjimui, vaizdo įrašymui ir vaizdo duomenų peržiūrai.
10	Gaisro aptikimo ir signalizavimo sistema	Sistema, skirta gaisro požymiams aptikti, pavojaus signalams perduoti ir žmonėms perspėti apie gaisro pavojų.
11	Mechaninės apsaugos priemonės	Fizinės apsaugos priemonės, ribojančios patekimą į objektą ar patalpas, įskaitant tvoras, vartus, duris, langų apsaugą, spynas ir kitas konstrukcines priemones.
12	Fizinė apsauga	Apsaugos darbuotojų vykdoma fizinė objekto, teritorijos, patalpų, asmenų ar turto apsauga.
13	Pavojaus signalas	Apsaugos arba saugos sistemos užfiksuotas pavojaus signalas, perduodamas atsakingiems asmenims, apsaugos postui ir centralizuoto stebėjimo pultui.

Eil. Nr.	Sąvoka / sant-rumpa	Reikšmė
14	Apsaugos lygis	Objekto apsaugos kategorija, nustatoma pagal objekto svarbą, naudojimo intensyvumą, riziką ir galimą žalą.
15	Padidinto saugumo objektas	Objektas, kuriame saugoma arba tvarkoma įslaptinta informacija, vykdoma valstybės mobilizacinės užduoties turinčių subjektų veikla, valdoma svarbi arba ypatingos svarbos infrastruktūra, vykdoma teisėsaugos, kariuomenės ar kitų specializuotos paskirties tarnybų veikla, pastato naudotojo veiklos pobūdis reikalauja padidintos apsaugos arba nustatyta galimos didelės žalos rizika.
16	Svarbios funkcijos	Funkcijos, kurių sutrikimas ar nutraukimas galėtų reikšmingai paveikti valstybės valdymą, mobilizacinių užduočių vykdymą, viešąjį saugumą, teisėsaugos, kariuomenės ar specializuotų tarnybų veiklą, svarbios arba ypatingos svarbos infrastruktūros veikimą, žmonių saugą, turto ar informacijos apsaugą arba pastato naudotojo veiklos tęstinumą.
17	Galimos didelės žalos rizika	Rizika, kai neteisėtas patekimas, veiklos sutrikdymas, turto sugadinimas, informacijos praradimas ar saugos sistemų pažeidimas galėtų sukelti reikšmingas pasekmes valstybės funkcijų vykdymui, viešajam saugumui, ypatingos svarbos infrastruktūrai, žmonių saugai, didelės vertės turtui, konfidencialiai ar įslaptintai informacijai arba sukelti reikšmingą finansinę, reputacinę ar teisinę žalą.
18	Patekimo kontrolė	Asmenų, transporto priemonių ar kitų subjektų patekimo į teritoriją, pastatą ar patalpas ribojimo, leidimo ir registravimo procesas.
19	Užpuolimo signalizacija	Signalizacijos priemonė arba sistema, skirta pavojaus signalui perduoti esant grėsmei darbuotojams, lankytojams ar saugomam turtui.
20	GASS	Gaisro aptikimo ir signalizavimo sistema.
21	AS	Apsaugos sistema arba apsauginė signalizacija, priklausomai nuo dokumento konteksto.
22	ĮKS	Įeigos kontrolės sistema.
23	VSS	Vaizdo stebėjimo sistema.
24	AP	Apsaugos postas.
25	ST	Saugos tarnyba.
26	CSP	Centralizuoto stebėjimo pultas – sistema arba įrenginys, skirtas nuotoliniam saugumo, inžinerinių ar technologinių sistemų stebėjimui, valdymui ir analizei iš vienos centrinės vietos.
27	PAGD	Priešgaisrinės apsaugos ir gelbėjimo departamentas.
28	LST EN	Lietuvos standartas, perimantis Europos standartą.
29	OSDP	Atviras saugaus įrenginių protokolai, naudojamas įeigos kontrolės sistemų skaitytuvų ir valdiklių ryšiui.
30	PIR	Pasyvusis infraraudonųjų spindulių judesio jutiklis.

Eil. Nr.	Sąvoka / sant-rumpa	Reikšmė
31	CE	Gamintojo ženklavimas, patvirtinantis gaminio atitikimą Europos Sąjungos teisės aktų reikalavimams.
30	ES	Europos Sąjunga.
32	NATO	Šiaurės Atlanto sutarties organizacija.